

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

15821

00 Mart 2013

Sayı : 64272063-610 - 764

Konu :Yazılı Soru Önergesi (7-15821)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: TBMM Başkanlığının 22.01.2013 tarih ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-103959 sayılı yazısı.

Hatay Milletvekili Sayın Mehmet Ali EDİBOĞLU'nun tarafıma tevcih ettiği 7/15821 esas nolu yazılı soru önergesi, T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği aşağıda cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Taner YILDIZ
Bakan

EK :

Önerge Cevabı (4 Sayfa)

**HATAY MİLLETVEKİLİ SAYIN MEHMET ALİ EDİBOĞLU'NUN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/15821)**

Sorular 1, 2:

Maden Yasası'nın yürürlüğe girdiği 2004 yılından sonra taş ocaklarına geliş güzel ruhsat verildiği, açılan taş ocaklarının başta insan sağlığı olmak üzere, hayvancılığı, tarım arazilerini, su kaynaklarını olumsuz etkilediği bilinmektedir.

Hatay ili Amanos dağları bölgesi başta olmak üzere Hatay'ın pek çok yerinde de taş ocakları faaliyet göstermektedir. Onbinlerce insanın yaşadığı ve su havzalarına yakın olan bu bölgede yerleşim yerlerine yakın, bazen de 1-2 kilometre uzaklıktaki yerlere taş ocağı işletme ruhsatı verilmiştir. Bu çerçevede;

- Çok sayıda taş ocağında dinamit kullanarak taş çıkarılmaktadır. Dinamit kullanımı hem ortaya çıkardığı gürültü, hem meydana getirdiği sarsıntı, hem de patlama esnasında çıkardığı toz bulutlarında bulunan kireç nedeniyle insan sağlığını olumsuz etkileyerek, astım ve kanser hastalıklarının artmasına neden olmaz mı?
- Bilindiği gibi, Anayasanın 56. Maddesine göre “Çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek, devletin ödevidir” denilmektedir. Ancak devletin kurumları, verdikleri bu tip ruhsatlar ile bizzat kendileri anayasayı ihlal ederek, suç işlemekte değil midir?

Cevaplar 1, 2:

Maden İşleri Genel Müdürlüğü tarafından verilen ruhsatların sahiplerinin, ruhsat alanlarında üretim yapabilmeleri için 3213 sayılı Maden Kanununun 7 inci maddesi gereği arazinin mülkiyet durumuna göre; orman ise Orman ve Su İşleri Bakanlığı'ndan, tapulu tarım arazisi ise tapu sahibinden, mera ise İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü'nden izin alması zorunludur. Diğer yandan ruhsat alanlarında yapmayı planladıkları üretimin çevreye vereceği olası zararlar konusunda Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'ndan Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) izni ile İl Özel İdarelerinden Gayri Sıhhi Müessese (GSM) izin belgesi/ruhsatı almaları zorunludur. Söz konusu izin belgelerini almamaları halinde Maden İşleri Genel Müdürlüğü tarafından ruhsat sahalarına üretim/işletme izni verilmemektedir.

Çevre Kanunu gereği sit alanları, su kaynakları, baraj gölleri, yerleşim yerleri ve mutlak koruma alanları ÇED kapsamında mutlaka göz önünde bulundurulmaktadır. Bu işlem için ÇED kapsamında Çevre ve Şehircilik Bakanlığından ÇED Olumlu Belgesinin alınması zorunlu olup bu belge alınırken konuyla ilgili tüm kurumların uygun görüşünün alınması gerekmektedir. Ruhsat sahipleri, madenin topraktan üretimini yaptıktan sonra gerçekleştirecekleri işlemler için kuracakları tesislere ilişkin yatırımları, yürürlükte bulunan mevzuatlara göre gerçekleştirmektedirler. Bu faaliyetler esnasında bazı izinlerin Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Belediyeler ve Valilikler gibi kurumlardan alınması gerekmektedir.

3213 sayılı Maden Kanunu çerçevesinde madencilik faaliyetleri Maden İşleri Genel Müdürlüğü tarafından rutin olarak denetlenmekte ayrıca bu denetimler dışında gerek vatandaşlardan gerekse diğer kurumlardan gelen şikâyet/ihbar gibi durumlarda ruhsat sahalarında denetimler yapılmaktadır. Yapılacak/yapılan bu denetimler sonucunda Maden Kanununun 7 nci maddesine aykırı olarak izinsiz faaliyet gösterildiği veya çevre ve insan sağlığına zarar veren faaliyette bulunduğu tespit edildiğinde ruhsatlar için Kanunun 7 nci maddesi kapsamında işlem yapılarak faaliyetleri durdurulmaktadır.

Madencilik faaliyetlerinin gerçekleştirildiği alanda, yapılan faaliyetlerle ilgili olarak kendi mevzuatlarına göre izin veren diğer kurumlar ve mülki idare birimlerinde de denetimler yapılmakta olup sonuçları Maden İşleri Genel Müdürlüğü'ne bildirilmektedir. Yapılan denetimlerde mevzuata aykırı ve usulsüz çalışma yapıldığı belirlenen ruhsat sahalarındaki

**HATAY MİLLETVEKİLİ SAYIN MEHMET ALİ EDİBOĞLU'NUN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/15821)**

faaliyetler gerekli tüm önlemler alınıncaya kadar durdurulmakta, kanun, yönetmelik ve projelerine uygun faaliyette bulunmadığı tespit edilen bu ruhsat sahiplerine 7 nci Madde kapsamında teminat iradı olmak üzere idari para cezası uygulanmaktadır.

Madenlerin üretilmesi ve işletilmesi aşamalarında iş makinesi veya patlayıcı madde kullanılması kayaçların sertliğine ve yapısına bağlı olarak gereksinim göstermekte olup bu durum teknik bir zorunluluktan kaynaklanmaktadır. Taşocaklarında ve kırma/eleme tesislerinde oluşan tozlardan çevrenin ve insanların etkilenmemesi için MİGEM ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yasal yaptırımlar ile tozlanmayı önleyici tedbirlerin alınmasına yönelik çalışmalar sürdürülmektedir. Bu kapsamda; en fazla tozlanmanın olduğu kırma/eleme tesislerinin kapalı ortam haline getirilmesi, 2013 yılından itibaren zorunlu hale getirilmiştir. Bu şartı yerine getirmeyen tesislere ceza uygulaması yapılmaktadır.

Soru 3:

Belen'den başlayıp İskenderun ve Erzin ilçesi sınırlarına kadar olan bölgede hangi köy ve belde sınırları içerisinde kaç adet ruhsatlı taşocağı faaliyet göstermektedir ve hangi şirketlere aittir? Son iki yıl içerisinde yeni verilen ruhsat sayısı kaç adettir ve kimlere verilmiştir? Bölgede talep fazlası üretim yapan taş ocaklarına ihtiyaç var mıdır?

Cevap 3:

Hatay ili Belen, Dört Yol, İskenderun ve Erzin ilçeleri dahilinde MİGEM tarafından ruhsatlandırılmış 34 adet II (a) Grubu (taşocağı olarak nitelendirilen) işletme ruhsatlı saha bulunmaktadır. Bu ruhsatlara ilişkin bilgiler aşağıda verilmiştir.

İLÇE	KÖY	RUHSAT SAFHASI	MADEN GRUBU	MADEN ADI	RUHSAT SAHİBİ
Dört Yol		İşletme	II-A GRUP	Dolomit	İskenderun Demir ve Çelik A. Ş. Genel Müdürlüğü
Dört Yol		İşletme	II-A GRUP	Kalker	Dönmez Atak Madencilik Hafriyat İnşaat Nakliye San.ve Tic.Ltd.Şti.
Dört Yol	Payas	İşletme	II-A GRUP	Kalker	Mahmut Öztürk
İskenderun	Aksarbeyli	İşletme	II-A GRUP	Kalker	Özyapı İnşaat San. ve Ticaret A.Ş.
İskenderun	Bekbele	İşletme	II-A GRUP	Kalker	Elma Madencilik Tic. ve San. Ltd. Şti.
İskenderun	Akarca	İşletme	II-A GRUP	Kalker	Eti Toprak End. ve Tic. A.Ş.
İskenderun	Akarca	İşletme	II-A GRUP	Kalker	İskenderun Demir ve Çelik A. Ş. Genel Müdürlüğü
İskenderun	Sarıseki	İşletme	II-A GRUP	Kalker	Eti Toprak End. ve Tic. A.Ş.
İskenderun	Aksarbeyli	İşletme	II-A GRUP	Kalker	Özyapı İnşaat San. ve Ticaret A.Ş.
İskenderun		İşletme	II-A GRUP	Kalker	Oyma Maden Ocağı İnş. Nak. Oto. Teks. Gıda Tahmil Tahl. Turz. Day. Tük. Mal. San. ve Tic. Ltd. Şti.
Belen	Kıc1	İşletme	II-A GRUP	Kalker	Beltaş Taşocağı Yapı Kim. Mad. Asf. Bet. Pet. İnş. San. ve Tic. Ltd.Şti.
Belen	Kıc1	İşletme	II-A GRUP	Kalker	Beltaş Taşocağı Yapı Kim. Mad. Asf. Bet. Pet. İnş. San. ve Tic. Ltd.Şti.
Dört Yol	İkidipli yaylası	İşletme	II-A GRUP	Kalker	Mustafa Temel
Dört Yol		İşletme	II-A GRUP	Kalker	Alperenler Av Malz. Mad. Turz.Nakl.İnş. San. ve Tic.Ltd. Şti.

HATAY MİLLETVEKİLİ SAYIN MEHMET ALİ EDİBOĞLU'NUN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/15821)

İLÇE	KÖY	RUHSAT SAFHASI	MADEN GRUBU	MADEN ADI	RUHSAT SAHİBİ
Dört Yol	Çağışlık	İşletme	II-A GRUP	Kalker	Akar Mermer Madencilik San ve Ticaret Ltd. Şti.
Dört Yol	Payas	İşletme	II-A GRUP	Kalker	Mevlüt Yahşi
Dört Yol	Payas	İşletme	II-A GRUP	Kalker	Mevlüt Yahşi
Dört Yol		İşletme	II-A GRUP	Kalker	Etka Mad. Danışmanlık Enerji İnş. San. Tic. Ltd. Şti.
İskenderun	Karayılan	İşletme	II-A GRUP	Kalker	İskenderun Demir ve Çelik A.Ş. Genel Müdürlüğü
İskenderun	Yarıkkaya	İşletme	II-A GRUP	Kalker	Emin Dönmez
İskenderun	Değirmendere	İşletme	II-A GRUP	Kalker	Eti Toprak End. ve Tic. A.Ş.
İskenderun	Yarıkkaya	İşletme	II-A GRUP	Kalker	Amanos Taş Yapı İnş. San. ve Tic. A.Ş.
İskenderun	Bekbele	İşletme	II-A GRUP	Kalker	Elma Madencilik Tic. ve San. Ltd. Şti.
Belen		İşletme	II-A GRUP		Beltaş Taşocağı Yapı Kim. Mad. Asf. Bet. Pet. İnş. San. ve Tic. Ltd.Şti.
Belen	Han	İşletme	II-A GRUP		Özçelik Mad. Kimyevi Maddeler Paz. San. Tic. Ltd. Şti.
Belen		İşletme	II-A GRUP		Beltaş Taşocağı Yapı Kim. Mad. Asf. Bet. Pet. İnş. San. ve Tic. Ltd.Şti.
Dört Yol	Karakese	Arama	II-A GRUP		Dörttaş Mad. Haz. Bet. Taş Ocağı Nak. İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti.
Dört Yol		İşletme	II-A GRUP		Gürtaş İnş. ve Malz. Taah. Mad. Pet. İth. İhr. San. ve Tic. Ltd. Şti.
Dört Yol		İşletme	II-A GRUP		Dörttaş Mad. Haz. Bet. Taş Ocağı Nak. İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti.
Dört Yol	Payas	İşletme	II-A GRUP		Gürtaş İnş. ve Malz. Taah. Mad. Pet. İth. İhr. San. ve Tic. Ltd. Şti.
Dört Yol		İşletme	II-A GRUP		Dörttaş Mad. Haz. Bet. Taş Ocağı Nak. İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti.
Erzin	Başlamış	İşletme	II-A GRUP		İsmail Hakkı Öztürk
İskenderun	Sarıseki	İşletme	II-A GRUP		Davut İnş. San. ve Tic. A.Ş.
İskenderun	Sarıseki	İşletme	II-A GRUP		Oyma Maden Ocağı İnş. Nak. Oto. Teks. Gıda Tahmil Tahl. Turz. Day. Tük. Mal. San. ve Tic. Ltd. Şti.

Soru 4:

Maden Yasası'na göre ruhsat verilen işletmeler kendilerine verilen sürenin sonunda bölgeyi eski haline getirmek zorundadır hükmü vardır. Ancak işletme sahipleri işleri bittikten sonra, dinamit kullanarak tahrip ettikleri doğayı ve çevreyi olduğu gibi bırakıp terk etmektedirler. Taş ocaklarının faaliyetlerini, yerleşim yerlerine çok yakın bölgelerde sürdürmesi, burada yaşayan insanların sağlıklarını ve yaşamlarını açık olarak tehdit etmez mi? Tüm yaşanan bu olumsuzluklarla ilgili, ne gibi tedbirler almayı düşünüyorsunuz?

Cevap 4:

3213 sayılı Maden Kanunu'na göre maden sahalarının terk edilmesi aşamasında ruhsat sahipleri, terk edilen maden sahasında gerekli güvenlik tedbirlerini almak ve çevreyle uyumlu hale getirmek zorundadır. Çalışma aşamasında ruhsat sahiplerinden Maden Kanunu hükümleri

**HATAY MİLLETVEKİLİ SAYIN MEHMET ALİ EDİBOĞLU’NUN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/15821)**

çerçevesinde “Çevre Uyum Teminatı” alınmaktadır. Ruhsat sahibi tarafından çevreye uyum planı uygulanan sahalarda çevre uyum teminatı geri ödenmekte, eğer ruhsat sahiplerince çevreye uyum işlemi yapılmazsa yine Maden Kanunu hükümleri doğrultusunda ruhsat sahibine iade edilmeyen çevre uyum teminatı ile çevreye uyum işlemleri devlet tarafından yaptırılmaktadır.

Maden sahası eğer orman arazisi ise Orman ve Su İşleri Bakanlığı’ndan alınan izin aşamasında, kesilen ağaç bedeli ve yeniden ağaçlandırma bedeli ruhsat sahiplerinden peşin olarak tahsil edilmektedir. Terk aşamasında maden sahası, Orman ve Su İşleri Bakanlığı tarafından ağaçlandırılmaktadır.